

T.C.

İZMİR

BÖLGE İDARE MAHKEMESİ

ALTINCI İDARE DAVA DAİRESİ

ESAS NO : 2018/204

KARAR NO : 2018/421

İSTİNAF BAŞVURUSUNDA

BULUNAN (DAVACI) : ŞÜKRAN TEBERCİ

VEKİLİ : AV. SEVİNÇ HOCAOĞULLARI

Kızılay Mahallesi İzmir Caddesi Elgün Sokak No:8/1 Çankaya/ANKARA

KARŞI TARAF (DAVALI) : AYDIN VALİLİĞİ

VEKİLİ : AV. KENAN ERDOĞAN-Aynı yerde

İSTEMİN ÖZETİ : Sağlık Emekçileri Aydın Şube Başkanı olan davacı tarafından oluşturulan düzenleme kurulu tarafından, "1 Mayıs Emek Bayramının" 1 Mayıs 2016 Pazar günü saat 12:00 - 16:00 arasında 3 No'lu Toplantı Gösteri Yürüyüş ve Miting Alanında kutlamak üzere yapılan başvurunun, söz konusu kutlamanın Atatürk Kent Meydanında toplanarak 11:00 - 14:00 saatleri arasında kutlanabileceğinin belirtilmesine ilişkin Aydın Valiliği'nin 27.04.2016 tarih ve 6582 sayılı işleminin iptali istemiyle açılan davada; olayda, gösteri yürüyüşü yer ve güzergahının, kamu düzeni ve genel asayiş de gözetilerek mahallin en büyük mülki amiri tarafından belirleneceği somut olayda davalı idare tarafından, yapılacak toplantı, gösteri ve yürüyüşün tamamen yasaklanmadığı, kutlamanın (3) no'lu miting alanı olan Atatürk Kent Meydanında yapılması yönünde karar alındığı, bu kararın sebebinin ise ülkemizde son zamanlarda meydana gelen terör örgütlerinin eylem ve bombalı saldırıları göz önüne alınarak vatandaşların can ve mal güvenliğinin sağlanması amacıyla yönelik olduğu görüldüğü, bu durumda, kamunun can ve mal emniyetini sağlamakla görevli davalı idarenin, kamu düzenini bozucu eylemlerin ortaya çıkmaması ve kamu güvenliğinin sağlanması amacıyla mevzuatta idareye tanınan takdir yetkisinin kullanılması suretiyle tesis edilen işlemde hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddi yolunda Aydın 1. İdare Mahkemesi'nce verilen 09/11/2017 tarih, E: 2017/861, K: 2017/1315 sayılı kararın; yürüyüşe izin verilmemesinin keyfi ve hukuka aykırı olduğu, ifade ve toplantı hürriyetinin toplantının yapılacağı alanı belirleme özgürlüğünü de içerdiği, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin yakın zamanda verdiği bir kararda, 1 Mayıs kutlamalarının Taksimde yapılmasına izin verilmemesinin AİHS'nin 11. maddesini ihlal ettiğinin tespit edildiği, işçilerin birlik, mücadele ve dayanışma gününde kendilerini en görünür kılacakları yürüyüş güzergahı belirleyerek etkinlik yapmalarının toplanma özgürlüğünün gereği olduğu, idarenin gerekli güvenlik önlemleri alma görevinin olduğu hususları ileri sürülerek istinaf yoluyla kaldırılması istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Uyuşmazlığın başvurunun yürüyüş talebi kısmına yönelik olarak izin verilmemesinden kaynaklandığı, 2911 sayılı Kanun'un 20. maddesi atfıyla aynı Kanun'un 17. maddesi gereğince kamu düzeni, güvenliği, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın, başkalarının hak ve sorumluluklarının korunması amacıyla toplantı ve gösteri yürüyüşleri yasaklanabileceği veya ertelenebileceği, bu yönüyle kararın muhtemel yakın ve somut tehlike nedeniyle vatandaşların can güvenliğini temin için alınan güvenlik önlemleri gereği olup usul ve yasaya uygun olduğu belirtilerek istinaf başvurusunun reddi gerektiği savunulmaktadır.

T.C.

İZMİR

BÖLGE İDARE MAHKEMESİ

ALTINCI İDARE DAVA DAİRESİ

ESAS NO : 2018/204

KARAR NO : 2018/421

TÜRKMİLLETİ ADINA

Hüküm veren İzmir Bölge İdare Mahkemesi Altıncı İdare Dava Dairesince; dava dosyasında yer alan bilgi ve belgeler incelenerek gereği görüldü:

Hüküm veren İzmir Bölge İdare Mahkemesi Altıncı İdare Dava Dairesince; dava dosyasında yer alan bilgi ve belgeler incelenerek gereği görüldü:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun "İstinaf" başlıklı 45. maddesinde, "2. İstinaf, temyizın şekil ve usullerine tabidir.

...

4. Bölge idare mahkemesi, ilk derece mahkemesi kararını hukuka uygun bulmadığı takdirde istinaf başvurusunun kabulü ile ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına karar verir. Bu hâlde bölge idare mahkemesi işin esası hakkında yeniden bir karar verir. İnceleme sırasında ihtiyaç duyulması hâlinde kararı veren mahkeme veya başka bir yer idare ya da vergi mahkemesi istinabe olunabilir. İstinabe olunan mahkeme gerekli işlemleri öncelikle ve ivedilikle yerine getirir.

...

6. Bölge idare mahkemelerinin 46. maddeye göre temyize açık olmayan kararları kesindir." kurallarına yer verilmiş; "Temyiz" başlıklı 46. maddesinde Bölge İdare Mahkemelerinin kararlarının tebliğini izleyen 30 gün içerisinde Danıştayda temyiz edilebileceği öngörüldükten sonra temyize tabi kararlarının hangileri olduğu sayma yoluyla sınırlanarak belirlenmiş, "temyiz incelemesi üzerine verilecek kararlar" başlıklı 49. maddesinde, "1. Temyiz incelemesi sonunda Danıştay;

a) Kararı hukuka uygun bulursa onar. Kararın sonucu hukuka uygun olmakla birlikte gösterilen gerekçeyi doğru bulmaz veya eksik bulursa, kararı, gerekçesini değiştirerek onar.

b) Kararda yeniden yargılama yapılmasına ihtiyaç duyulmayan maddi hatalar ile düzeltilmesi mümkün eksiklik veya yanlışlıklar varsa kararı düzelterek onar.

2. Temyiz incelemesi sonunda Danıştay;

a) Görev ve yetki dışında bir işe bakılmış olması,

b) Hukuka aykırı karar verilmesi,

c) Usul hükümlerinin uygulanmasında kararı etkileyebilecek nitelikte hata veya eksikliklerin bulunması, sebeplerinden dolayı incelenen kararı bozar.

3. Kararların kısmen onanması ve kısmen bozulması hâllerinde kesinleşen kısım Danıştay kararında belirtilir...." kuralına yer verilmiştir.

T.C.

İZMİR

BÖLGE İDARE MAHKEMESİ

ALTINCI İDARE DAVA DAİRESİ

ESAS NO : 2018/204

KARAR NO : 2018/421

Dava, Sağlık Emekçileri Aydın Şube Başkanı olan davacı tarafından oluşturulan düzenleme kurulu tarafından, "1 Mayıs Emek Bayramının" 1 Mayıs 2016 Pazar günü saat 12:00 - 16:00 arası 3 nolu Toplantı Gösteri Yürüyüş ve Miting Alanında kutlamak üzere yapılan başvurunun, söz konusu kutlamanın Atatürk Kent Meydanında toplanarak 11:00 - 14:00 saatleri arasında kutlanabileceğinin belirtilmesine ilişkin Aydın Valiliği'nin 27.04.2016 tarih ve 6582 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

Anayasa'nın "Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Düzenleme Hakkı" başlıklı 34. Maddesinde;" Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırsız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir. Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlâkın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve kanunla sınırlanabilir. Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunda gösterilir." hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan, **2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu' nun 3.maddesinde** "Herkes, önceden izin almaksızın, bu Kanun hükümlerine göre silahsız ve saldırsız olarak kanunların suç saymadığı belirli amaçlarla toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir." aynı yasanın **Toplantı ve gösteri yürüyüşü yer ve güzergâhının belirlenmesi başlıklı 6.maddesinde** "– (Değişik: 2/3/2014-6529/5 md.) Toplantı ve gösteri yürüyüşleri, tüm il ve ilçe sınırları içerisinde aşağıdaki hükümlere uyulmak şartıyla her yerde yapılabilir.

İl ve ilçelerde toplantı ve gösteri yürüyüşü yer ve güzergâhı, kamu düzenini ve genel asayişini bozmayacak ve vatandaşların günlük yaşamını zorlaştırmayacak şekilde ve 22 nci maddenin birinci fıkrasında sayılan sınırlamalara uyulması kaydıyla Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partilerin il ve ilçe temsilcileri ile güzergâhın geçeceği ilçe ve il belediye başkanlarının, en çok üyeye sahip üç sendikanın ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının il ve ilçe temsilcilerinin görüşleri alınarak mahallin en büyük mülki amiri tarafından belirlenir. İl ve ilçenin büyüklüğü, gelişmişliği ve yerleşim özellikleri dikkate alınarak birden fazla toplantı ve gösteri yürüyüşü yer ve güzergâhı belirlenebilir.

Belirlenen toplantı ve gösteri yürüyüşü yer ve güzergâhı yerel gazeteler ile valilik ve kaymakamlık internet sitelerinden ilan edilerek halka duyurulur.

Toplantı ve gösteri yürüyüşleri yer ve güzergâhı hakkında sonradan yapılacak değişiklikler de aynı yöntemle yapılır. Bu değişiklikler duyurudan on beş gün sonra geçerli olur.

Birden fazla toplantı ve gösteri yürüyüşü yer ve güzergâhının belirlendiği il ve ilçelerde düzenleme kurulu, kamu düzenini ve genel asayişini bozmayacak ve vatandaşların günlük yaşamını zorlaştırmayacak şekilde belirlenen yer ve güzergâhlardan birisini tercih edebilir."17.maddesinde " Bölge valisi, vali veya kaymakam, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlâkın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla belirli bir toplantıyı bir ayı aşmamak üzere erteleyebilir veya suç işleneceğine dair açık ve yakın tehlike mevcut olması hâlinde yasaklayabilir."düzenlemeleri yer almaktadır.

5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11/Ç maddesinde de, "İl sınırları içinde huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığının, tasarrufa müteallik emniyetin, kamu esenliğinin sağlanması ve önleyici kolluk yetkisi

T.C.

İZMİR

BÖLGE İDARE MAHKEMESİ

ALTINCI İDARE DAVA DAİRESİ

ESAS NO : 2018/204

KARAR NO : 2018/421

valinin ödev ve görevlerindedir. Bu hususta alınan ve ilan olunan karar ve tedbirlere uymayanlar hakkında 66 ncı madde hükmü uygulanır." denilmektedir.

Dosyanın incelenmesinden; Sağlık Emekçileri Aydın Şube Başkanı olan davacı tarafından oluşturulan düzenleme kurulu tarafından, "1 Mayıs Emek Bayramının" 1 Mayıs 2016 Pazar günü saat 12:00 - 16:00 arası 3 nolu(Egemenlik Bul. Taş köprüünün kuzey sınırından (213. Sokak) başlayarak Egemenlik Bulvarı ile Doğu Gazi Bulvarının kesiştiği nokta arasındaki miting alanında toplanılarak buradan Doğu Gazi Bulvarı Ramazanpaşa Kavşağından sola dönerek Hükümet Bulvarı iniş bandını takiben Abide Kavşağından Atatürk Kent Meydanına varış) Toplantı Gösteri Yürüyüş ve Miting Alanındakutlamak üzere davalı idareye başvuru yapıldığı, davalı idare tarafından, 27.04.2016 tarih ve 6582 sayılı işlem ile,mevdanda gerçekleştirilecek herhangi bir terör saldırısına karşı kutlamalara katılacakların can güvenliğinin en üst düzeyde sağlamak amacıyla söz konusu kutlamanın Atatürk Kent Meydanında toplanarak 11:00 - 14:00 saatleri arasında kutlanabileceğinin belirtilmesi üzerine görülmekte olandavanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Anayasa'nın 13. maddesinde, temel hak ve özgürlüklerin; özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak yasayla sınırlanabileceği, bu sınırlamaların Anayasa'nın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamayacağı belirtilmiştir.

Yukarıda anılan Anayasa hükmündeki "sınırlama" ifadesinden, belirli bir temel hak ve özgürlüğün norm alanı (güvence alanı) içinde varolan olanakların yasa koyucu tarafından daraltılmasının anlaşılması gerekmektedir. Başka bir anlatımla, belirli bir temel hak ve özgürlüğün kullanım olanakları, onun sınırlanmasından sonra da devam etmektedir. Bu durum aynı zamanda, özgürlüklerin özüne dokunulmamış olduğunu da ifade etmektedir. Buna karşılık, temel hak ve özgürlüklerin durdurulması veya özlerine dokunulması, bunlardan belirli bir süre yararlanılamaması veya kullanılmalarının olanaksızlaşması anlamına gelmektedir.

Yine Anayasa'nın 13. maddesinde yer alan, temel hak ve özgürlüklerin sınırlanması kriterlerinden biri olan ölçülülük ilkesi ise; amaç ve araç arasında makul bir ilişkinin bulunması, diğer bir deyişle yapılan sınırlamayla sağlanan yarar arasında hakkaniyete uygun bir dengenin bulunması gereğini ifade etmektedir. Bu ilkenin; sınırlayıcı önlem ile sınırlama amacı arasındaki ilişkinin denetiminde, yasal önlemin sınırlama amacına ulaşmaya elverişli olup olmadığını saptamaya yönelik "elverişlilik", sınırlayıcı önlemin sınırlama amacına ulaşma ve demokratik toplum düzeni bakımından zorunlu olup olmadığını arayan "zorunluluk", ayrıca amaç ve aracın ölçüsüz bir oranı kapsayıp kapsamadığını, bu yolla ölçüsüz bir yükümlülük getirip getirmediğini belirleyen "orantılılık" ilkeleri olmak üzere üç alt ilkesi bulunmaktadır.

Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenlemeözgürlüğünün sınırlanmasında, "amaç"; milli güvenlik, kamu düzeni, genel sağlık ve genel ahlakın, başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması veya suç işlenmesinin önlenmesi; "araç" ise, toplantıya gösteri yürüyüşü yapılmaksızın izin verilmesi bu suretle yürüyüşün engellenmesi şeklinde olabileceği gibi tamamen ertelenme veya yasaklanma şeklinde de olabilecektir. Toplantının yürüyüş ile birlikte yapılmasıhalinde, amacın gerçekleştirilmesi (örneğin, kamu düzeninin sağlanması veya suç işlenmesinin önlenmesi) imkânsız hale gelecek ise, toplantının yürüyüşsüz yapılması, tamamen ertelenmesi veya yasaklanmasınınzorunluluğundan bahsedilebilecektir. Bununla birlikte, ölçülülük ilkesinin varlığından söz edebilmek için, zorunluluk yeterli olmamakta; yukarıda aktarıldığı gibi, amaç ile araç arasında makul bir oranın bulunması da gerekmektedir.

T.C.

İZMİR

BÖLGE İDARE MAHKEMESİ

ALTINCI İDARE DAVA DAİRESİ

ESAS NO : 2018/204

KARAR NO : 2018/421

Uyuşmazlığa konu olayda ise; idarece, "1 Mayıs Emek Bayramının" 1 Mayıs 2016 Pazar günü saat 12:00 - 16:00 arası Egemenlik Bul. Taş köprü'nün kuzey sınırından (213. Sokak) başlayarak Egemenlik Bulvarı ile Doğu Gazi Bulvarının kesiştiği nokta arasındaki miting alanında toplanılarak buradan Doğu Gazi Bulvarı Ramazanpaşa Kavşağından sola dönerek Hükümet Bulvarı iniş bandını takiben Abide Kavşağından Atatürk Kent Meydanına varış şeklinde düzenlenmesi halinde suç işleneceğine dair açık, somut ve yakın tehlike bulunduğu ortaya konulamamıştır.

Kaldı ki, gerek 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun, gerekse 2911 sayılı Yasanın valilere verdiği yetki çerçevesinde, il sınırları dahilinde gerekli güvenlik önlemlerinin alınmasının ve ihtiyaç duyulduğunda toplantının dağıtılmasının idarenin görev ve yetkisi içinde olduğunda da kuşku bulunmamaktadır.

Bu kapsamda, ülkemizde resmi tatil ilan edilerek "Emek ve Dayanışma Günü" olarak kutlanmasına karar verilen 1 Mayıs günü bir kamu çalışanları sendikasının, çalışma yaşamına ilişkin sorunların kamuoyuyla paylaşılması ve toplumsal duyarlılığın artırılması, çalışanların dayanışma duygularının geliştirilmesi amacıyla kent içinde daha önce belirlenen ve başkaca etkinliklerde kullanılagelengüzergahtan yürüyerek Atatürk Kent Meydanında toplanmak üzere yaptığı başvurunun; yürüyüş güzergahının kullanılmasına izin verilmeyerek, açık, somut ve yakın tehlikeden bahsedilmeksizin 1 Mayıs Emek Bayramının Atatürk Kent Meydanında toplanılarak 11:00 - 14:00 saatleri arasında kutlanması şeklindesınırlandırılması yolundaki Aydın Valiliği'nin 27.04.2016 tarih ve 6582 sayılı işleminde, "neden ve amaç" yönünden hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Bu durumda, İdare Mahkemesince; Anayasa ile güvence altına alınan temel hak niteliğindeki gösteri yürüyüş hakkının kullanım olanağının engellenmesi sonucunu doğurarak hakkın özüne dokunan ve somut olaydaki amaç ile araç arasındaki ölçülülük gözetmeyen dava konusu işlemin iptali yolunda karar verilmesi gerekirken taktir yetkisinin kullanımı suretiyle tesis edilen işlemde hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmesinde hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; istinaf başvurusunun kabulüne, Aydın 1. İdare Mahkemesince "davanın reddi" yolunda verilen 09/11/2017 tarih, E: 2017/861, K: 2017/1315 sayılı kararın kaldırılmasına, dava konusu işlemin iptaline, aşağıda ayrıntısı gösterilen ve davacı tarafından karşılanan dava ve istinaf yargılama giderleri toplamı 526,30- TL yargılama gideri ile karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 1.090,00-TL avukatlık ücretinin davalı idare tarafından davacıya ödenmesine, peşin alınan posta gideri avansının artan tutarının ise Mahkemesince davacıya geri verilmesine, 20/03/2018 tarihinde oyçokluğuyla kesin olarak karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

MEHTAP CAYNAKTARIK ÖZDİREK FATMA ÖZLÜ

27752

38052

37997

X

T.C.

İZMİR

BÖLGE İDARE MAHKEMESİ

ALTINCI İDARE DAVA DAİRESİ

ESAS NO : 2018/204

KARAR NO : 2018/421

Dava Yargılama Giderleri :

Başvurma Harcı: 29,20-TL

Karar Harcı : 29,20-TL

YD. Harcı : 48,10-TL

Posta Gideri : 172,30-TL

TOPLAM : 278,80-TL

İstinaf Yargılama Giderleri :

1.İstinaf Harcı : 85,70-TL

2.İstinaf Harcı : 85,70-TL

Vekalet Harcı : 4,60-TL

Posta Gideri : 71,50-TL

TOPLAM : 247,50-TL

AYRIŞIK OY: Dosyadaki belgeler ile başvuru dilekçesindeki iddiaların incelenmesinden, istinaf başvurusuna konu kararın hukuka ve usule uygun olduğu, kararın kaldırılmasını gerektirecek yasal bir sebebin bulunmadığı sonucuna varıldığından Dairemizin aksi yöndeki kararına katılmıyorum.

Başkan

MEHTAP CAYNAK

27752

G/C 20/03/2018